
Obsah

OBECNÁ CHIRURGIE

I. Úvod (<i>V. Tošovský, F. Stryhal</i>)	11
Povinnosti a práce sestry na dětském chirurgickém oddělení	15
Povinnosti sestry při příchodu dítěte na oddělení	26
II. Obecné zásady první pomoci (<i>V. Mazal</i>)	18
Úkoly předlékařské zdravotnické první pomoci	20
Způsoby znehybnění při první pomoci	24
První pomoc při bezvědomí	25
Zjištění pravděpodobné příčiny bezvědomí	26
III. Poranění (<i>V. Tošovský, V. Mazal</i>)	29
Rány	30
Popáleniny	34
Rozdělení popálenin podle hloubky	36
Rozdělení popálenin podle umístění	36
Rozdělení popálenin podle plošného rozsahu	36
Léčení	39
Celkové léčení	39
Místní léčení	40
Inhalační popáleniny	42
Poranění elektrickým proudem	42
Sluneční úžeh a úpal	42
Poleptání	43
Popáleniny fosforem	43
Omrznutí	44
Transplantace	44
Volné přenosy kůže	45
Lalokové přenosy	45
Stavění krvácení	48
IV. Poranění kostí a kloubů (všeobecně) (<i>V. Mazal, F. Stryhal, V. Tošovský</i>)	53
Zhmoždění, kontuze	54
Vymknutí, vykloubení, luxace	54

Péče o nemocné s poraněním kostí a kloubů	56
Kontrola obvazu	56
Kontrola extenzního zařízení	57
Péče o celkový stav nemocného	61
Zábrana druhotných nepříznivých změn na kostech, kloubech a svalech	61
Zlomeniny	62
Příznaky zlomenin	66
Hojení zlomenin	67
Poruchy normálního hojení zlomeniny	68
Délka srůstu zlomeniny	68
Léčení zlomenin	69
Obvazy	72
Krycí obvazy	73
Fixační obvazy	76
Tlakové obvazy	78
Redresní obvazy	79
V. Křížení — resuscitace (<i>V. Tošovský, F. Stryhal</i>)	80
VI. Šokové stavy (<i>F. Stryhal, V. Tošovský</i>)	86
Rozpoznání šoku	93
Léčení šoku	93
VII. Zánět (<i>V. Mazal</i>)	96
Léčení zánětlivých procesů	98
VIII. Antiseptika a aseptika (<i>V. Mazal</i>)	104
Sterilizace jednotlivých předmětů	107
IX. Anestézie — znečitlivění (<i>Ľ. Záhor</i>)	111
Znečitlivění místní	113
Znečitlivění celkové	116
Anestézie inhalační	116
Způsoby inhalační anestézie	119
Anestézie intravenózní	121
Anestézie rektální	121
Vedení narkózy, její nebezpečí a komplikace	122
Volba anestézie	125
X. Nádory. Vroené vady (<i>V. Tošovský, F. Stryhal, E. Pekarovič</i>)	126
Nádory	126
Vazivové nádory benigní	128
Vazivové nádory maligní	129
Epiteliální nádory benigní	129
Epiteliální nádory maligní	129
Afekce nádorům podobné	129
Příčiny nádorů	129
Vroené vady	131
Vlivy působící nepříznivě na vývoj zárodku	132
XI. Předoperační příprava a pooperační sesterská péče. Pooperační komplikace (<i>Ľ. Záhor</i>)	135

Předoperační příprava	135
Pooperační péče	137
Pooperační komplikace	141
Komplikace hojení operační rány	143
XII. Práce sestry na operačních sálech a na ambulancích (<i>J. Záhor</i>)	145
XIII. Krevní transfúze, infúze, náhradní roztoky	149
Transfúze (převod krve) (<i>V. Mazal, F. Stryhal, V. Tošovský</i>)	149
Zajištění kompatibility transfúze	152
Provádění transfúze	155
Reakce a komplikace po krevní transfúzi	156
Práce a povinnosti sestry při transfúzi	156
Infúze, náhradní roztoky (<i>F. Stryhal, V. Tošovský</i>)	159
Dehydratace	159
Roztoky pro parenterální přívod tekutin a elektrolytů	160
Parenterální výživa	162
Technika infúzí	163
Komplikace infúzí	163
XIV. Rehabilitace (<i>V. Tošovský, A. Tesařová</i>)	165
Rehabilitace a fyzikální léčba	165
Léčba prací	168
Léčebná tělovýchova	170
Fyzikální terapie	174
Léčba vodou a teplem	174
Elektroléčba	175
Léčba světlem	176
Masáž	176

Speciální chirurgie

I. Hlava	181
Chirurgická onemocnění obličeje, dutiny ústní a lebečního krytu (<i>M. Janec</i>)	181
Rozštěpové vady (<i>M. Janec</i>)	181
Chirurgie nervového systému — neurochirurgie (<i>J. Žucha, V. Tošovský</i>)	185
Vrozené vady centrálního nervového systému	190
Vrozená kraniostenóza	190
Hydrocephalus — vodnatelnost mozku	191
Poranění lebky a mozku (kraniocerebrální)	192
Poranění mozku	195
Mozkové nádory	199
Cévní malformace mozku	200
Stereotaktická neurochirurgie	200
Nádory nitropáteřní	200
Poranění míšni	201
II. Krk (<i>V. Tošovský, F. Stryhal</i>)	202
III. Hrudník (<i>V. Tošovský, F. Stryhal</i>)	207
Plíce a pohrudnice	215

Srdce	220
Vrozené vady srdeční	220
IV. Břicho (<i>V. Tošovský, F. Stryhal</i>)	228
Pupek	228
Kýly	228
Poranění břicha	232
Játra a žlučové cesty	234
Slinivka břišní	236
Slezina	238
Žaludek a dvanáctník	239
Cystické útvary dutiny břišní	246
Vrozená atrezie tenkého střeva	248
Appendicitis — zánět červovitého výběžku	253
Megacolon congenitum	256
Řiť a konečník	262
Náhlé příhody břišní (zánětlivé, ileus, vrozené a úrazové)	266
V. Urogenitální systém (dětská urologie a gynekologie) (<i>V. Tošovský, F. Stryhal</i>)	268
Diagnostické metody	268
Zánětlivá onemocnění močových cest	273
Poranění ledvin a močových cest	275
Kaménková nemoc — lithiasis	276
Vrozené anomálie	278
Anomálie ledvin a močovodů	279
Rozštěp močového měchýře	282
Rozštěp močové trubice	282
Zadržetí varlete	282
Otočení varlete	283
Kukla	283
Nádory ledvin	285
VI. Onemocnění pohybového ústrojí (chirurgie ortopedická) (<i>F. Stryhal, V. Tošovský</i>)	289
Horní končetina	289
Dolní končetina	290
Získané vady nohy	301
Onemocnění páteře	307
Vývoj zakřivení páteře a postoje	307
Zánětlivá onemocnění kostí a kloubů	311
Kostní nádory a afekce jim podobné	316
Benígní nádory a afekce jim podobné	316
Zhoubné nádory kostní	317
Chirurgické léčení chabých a spastických obrn	320
Úrazy kostí a kloubů	323
Zlomeniny a vymknutí horní končetiny	323
Zlomeniny a vymknutí pánve a dolní končetiny	329
Poranění páteře	335
Chirurgická onemocnění končetinových cév	338
Amputace	339
Rejstřík	342